

Kyrkbåten på Kläcklinge

Kalvsviks socken i Kronobergs län

Kyrkbåten från Kläcklinge, den s.k. Skärvuddebåten, är byggd på 1880-talet i Hagstad. Bilden är från 1935 då båten legat kvar i sjön under fyra år. Den har använts sedan 1924 som lastbåt vid sjöslätter i Aranäs. Bild från Folklivsarkivet i Lund.

Den sista kyrkbåten på Kläcklinge byggdes på 1880-talet. Den byggdes av Magnus på Kilen¹ i Hagstad, som strax därefter reste till Amerika. Båten togs i bruk så fort den blev färdig och ägdes av min farfar, Petter Johansson, Västrahult. I den rymdes 20–25 personer, större och mindre. Vidare var den utrustad med sju åror, därav tre på varje sida och en åra till att lägga om på den sida som vinden låg till samt till styre².

Båten utgick från sjön Åsnens strand, nära kronobostället Skärvudden, på bestämd tid, klockan 9 varje söndagsmorgon då gudstjänsten alltid var klockan 10. Som ”styrmän” fungerade mestadels

¹ Magnus Andersson, född 1828, var gift med en syster (Kristina) till arrendatorn Johannes Göransson i Hagstad Norregård. Han var torpare under 13 år i Kilen i Hagstad, som då var ett mycket litet torpställe under Huseby (Hössö Norregård) – idag del av Hagstad Granelund. Sex av de sju barnen emigrerade till USA, sist föräldrarna med yngsta dottern år 1887. Båtbygget hade sannolikt bidragit till att betala biljetten.

² Den rymde 18–20 personer och hade sex åror (styråra inte omnämnd) som var 5–6 meter långa enl. en uppteckning vid Folklivsarkivet i Lund.

Johannes Göransson³ i Hagstad och Blomkvist⁴ i Hagstad och längre fram min far, *Karl Petersson (1860–1946) i Kalvshaga Västrabult/Kobacken*⁵ och fars farbror Karl Johansson eller kyrkvärden Magni Svensson, Nabben, Kläcklinge. Båten var varje helgdag fylld till sista plats med kyrkfolk. Kom det mer folk sedan båten lagt ut och vi hunnit förbi den s.k. ”Jungfruholmen”, vände man tillbaka och hämtade dem om det fanns plats i båten. Annars fingo de gå till Näset och försöka låna en mindre båt där. Färden gick sedan den halvmilslånga sjövägen till Kalvsvikslandets båtstad nära Stensnäs eller ”Klockarens”, som det i vanliga fall kallades.

Färden var ett uppskattat nöje särskilt för oss barn, i synnerhet när det var vackert väder och sjön blank som en spegel. Barn och äldre fick sitta på det s.k. ”latsätet” eller också fick man sitta inklämd emellan männen på styrsätet. Kyrkfärderna med båt blev så småningom överflödiga när cyklar allt mer kom i bruk. År 1924 sålde därför min far båten till Johan Andersson i Aranäs, som använde den till lastning av sjöslätter. Så blev de härliga kyrkfärderna, med den helgdagsklädda skaran i båten över Åsnen till Kalvsviks kyrka ett minne blott.

Av Hulda Karlsson (född 1900)

Kalvsviks hembygdskbok, årsskrift 5, 1950. Artikeln är kompletterad med bild, kursiv text samt fotnoter av Ingolf Berg.

³ Johannes Göransson var född 1832. Han kom till Hagstad år 1833 med sina föräldrar (som då övertagit arrendet) och syskon. Johannes emigrerade ensam till USA 1895. Han var gift fem gånger då tre av hans hustrur dog i barnsäng, en av dem halkade i en båt med dödliga skador och den sista reste han ifrån. Flera av hans barn och syskon hade tidigare emigrerat till USA.

⁴ Karl Johan Blomkvist var den näst siste torparen i Oxbacken (torpet låg mellan Hagstad och Kobacken).

⁵ Kallades för ”Gammel-Kallen på Kobacken” pga. sin höga ålder.